

PREVALENȚA MANIFESTĂRILOR CUTANEO-MUCOASE LA PACIENȚII CU INFECȚIE HIV/SIDA

Cristina GÎRBOVAN¹, Gabriela BUICU¹, O. GÎRBOVAN¹, Brândușa ȚII.EA¹, Anca BOGDAN²

¹UMF Tg-Mureș, ²Spitalul Clinic Județean Tg-Mureș

Rezumat

Evaluarea prevalenței și caracteristicilor manifestărilor cutaneo-mucoase din infecția HIV/SIDA.

Studiul a fost efectuat în perioada 1.01.-31.12.2007 pe un număr de 81 de bolnavi cu infecție HIV/SIDA aflați în evidența Clinicii de Boli Infecțioase I Tg-Mureș la care s-au evaluat tipul manifestărilor cutaneo-mucoase, evoluția leziunilor, corelate cu statusul imun. Pentru confirmarea diagnosticului au fost necesare examinări de laborator.

Vârsta pacienților a fost cuprinsă între 4 ani și 47 de ani. Au predominat pacienții de sex masculin. De menționat că în lotul studiat unii dintre pacienți au prezentat concomitent manifestări de etiologie diferită. Cele mai frecvente au fost infecțiile fungice, candidozele orale 51 de cazuri, infecțiile virale 41 de cazuri, 24 de cazuri de infecții cutanate bacteriene, 6 cazuri de manifestări cutaneo-mucoase de origine parazitara, 2 cazuri de sarcom Kaposi și 14 cazuri de afecțiuni cutanate neinfecțioase. Majoritatea pacienților (54) se aflau în stadiul clinico-imunologic C3.

Spectrul etiologic al manifestărilor cutaneo-mucoase la pacienții cu infecție HIV a fost variabil. Cele mai frecvente manifestări au fost infecțiile fungice, respectiv candidozele orale și infecțiile virale. Incidența leziunilor cutanate se corelează cu gradul depresiei imune.

Cuvinte cheie: infecția HIV, manifestări cutaneo-mucoase

Summary. The prevalence of cutaneous-mucous manifestations in HIV infected and AIDS patients

The evaluation of prevalence and characteristics of cutaneous-mucous manifestations in HIV infection and AIDS.

The study was performed during 1.01.-31.12.2007 on a group of 81 patients with HIV infection and AIDS recorded in Infectious Diseases Clinic I Tg. Mures. We evaluated the type of cutaneous-mucous manifestations and the evolution of lesions, correlated with immune status. To confirm the diagnostic, laboratory examinations were necessary.

The age of patients was within 4 and 47 years. Male patients were predominated. Some patients concomitantly presented manifestations of different etiology. Most frequently were fungal infections, oral candidiasis – 51 cases, viral infections – 41 cases, cutaneous bacterial infections – 24 cases, parasitical infections – 6 cases, Kaposi's sarcoma – 2 cases, noninfectious diseases-14 cases. 54 patients were in C3 clinical immunological stage.

Ethiological spectrum of cutaneous-mucous manifestations in HIV infected patients was variable. Most frequent manifestations were fungal infections mainly oral candidiasis. The incidence of cutaneous lesions are correlated with immune suppression grade.

Key words: HIV infection, cutaneous-mucous infections.

Virusul imunodeficienței umane (HIV) produce o infecție cronică, progresivă și practic ireversibilă, cu alterarea mecanismelor de apărare ale gazdei, instalarea sindromului de imunodeficiență dobândită (SIDA) cu apariția infecțiilor oportuniste și/sau a proceselor maligne. Afecțiunile cutaneo-mucoase, prin extensia și rezistență la tratament pot atrage atenția unui status imun deficitar. Manifestările dermatologice au la origine cauze infecțioase (bacteriene, fungice, virale, parazitare) sau neinfecțioase, inflamatorii (tip dermatită atopică, dermatită seboreică, erupții medicamentoase, vasculite) sau maligne (sarcom Kaposi).

Scopul lucrării noastre este prezentarea unor date demografice și aspecte clinice ale leziunilor cutaneo-mucoase la pacienții cu infecție HIV.

Material și metodă

Studiul de față se bazează pe urmărirea unui număr de 81 de pacienți seropozitivi internați în Clinica de Boli Infecțioase I Tg-Mureș, în perioada 01.01.2007-31.12.2007 la care au fost evaluate manifestările cutaneo-mucoase. La centrul regional Mureș la care sunt arondate județele Alba, Bistrița, Sibiu, Mureș în anul 2007 se aflau în evidență 335 pacienți cu infecție HIV, din care 167 din județul Mureș. Evaluările au fost făcute retrospectiv prin studiul foilor de observație, prin urmărirea clinică și a datelor de laborator. Diagnosticul manifestărilor cutaneo-mucoase a fost stabilit prin examenul clinic în colaborare cu medicul dermatolog și ginecolog. Pentru efectuarea analizei statistice am folosit programul EPI INFO versiunea 3.43.

Rezultate

Manifestările cutaneo-mucoase au fost diagnosticate la 44 (54,3%) de pacienți de sex

masculin și 37(45,7%) de pacienți de sex feminin cu vârste cuprinse între 4 și 47 de ani (Figura 1).

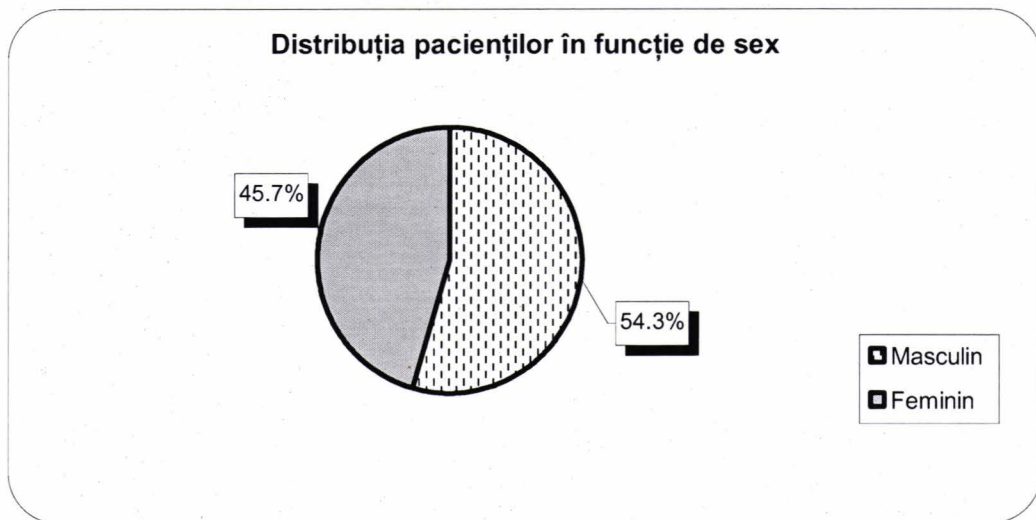

Figura 1

În ceea ce privește clasificarea clinico-imunologică, 54 de pacienți se aflau în stadiul C3, 8 în stadiul C2, 2 în stadiul C1, în stadiul B3 au fost încadrați 10 pacienți, în stadiul B2 6 bolnavi, iar în stadiul A2 un pacient (Figura 2). Mediana limfocitelor LCD4 a fost de 232 celule/mmc, cu o valoare minimă de CD4 de 2-cel/mmc și maximă de 2119 de celule/mmc.

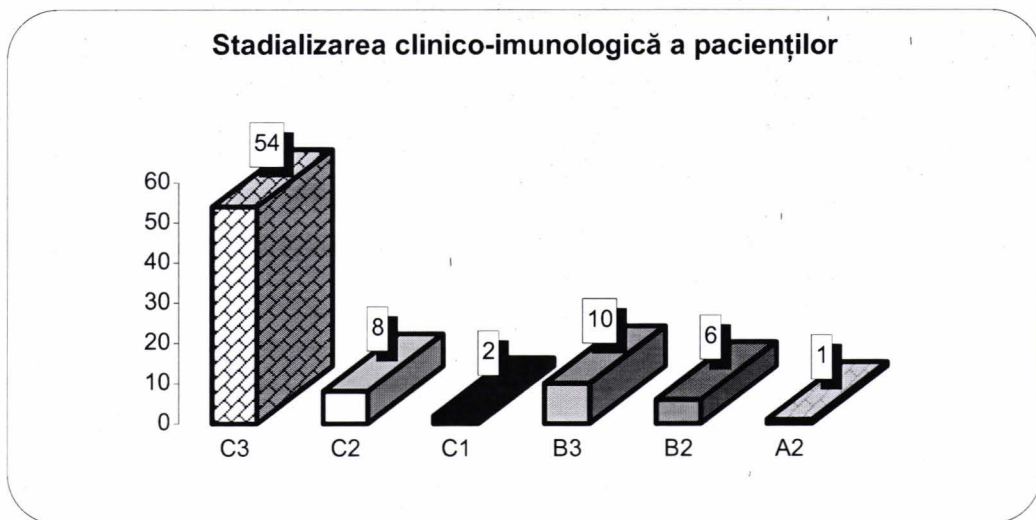

Figura 2

Cele mai frecvente manifestări cutaneo-mucoase au fost de etiologie fungică, cu 51(29,6%) de cazuri de candidoze orofaringiene, 4 (4,9%) cazuri de candidoză vaginală și 2 cazuri de onicomicoză (Figura 3). Candidoza orală este cea mai frecventă infecție oportunistă bucală, cu aspecte clinice variate: pseudomembranoasă, atrofică eritematoasă, hiperplazică, angulară.

Manifestări cutaneo-mucoase de natură fungică

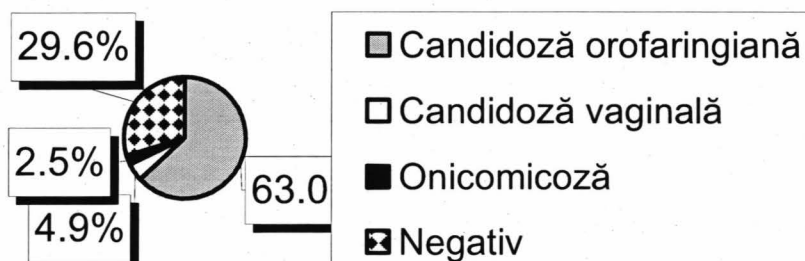

Figura 3

Candidoza orofaringiană la pacienții seropozitivi are deseori un caracter recidivant. În lotul studiat 33 (38,3%) de pacienți au prezentat un episod de candidoză orală, 9 (11,1%) pacienți au prezentat 2 episoade de candidoză orală, iar 4 (4,9%) pacienți au avut 3 episoade și 2 pacienți au prezentat 5 episoade de micoză orală (Figura 4).

Repartiția pacienților în funcție de numărul de episoade de candidoză orală

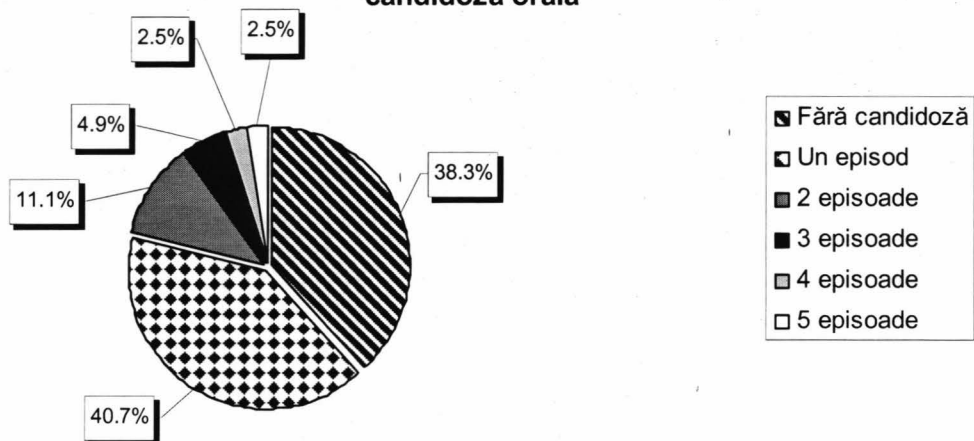

Figura 4

Din exudatul faringian s-au izolat 35 de tulpini, din care *C. albicans*-25, *C. parapsilosis*-1, *C. kefyr*-2, *C. spp*-6, *Saccharomyces*-o tulpină. *Candida albicans* rămâne cel mai frecvent fung izolat din exudatul faringian la pacienții seropozitivi (Figura 5).

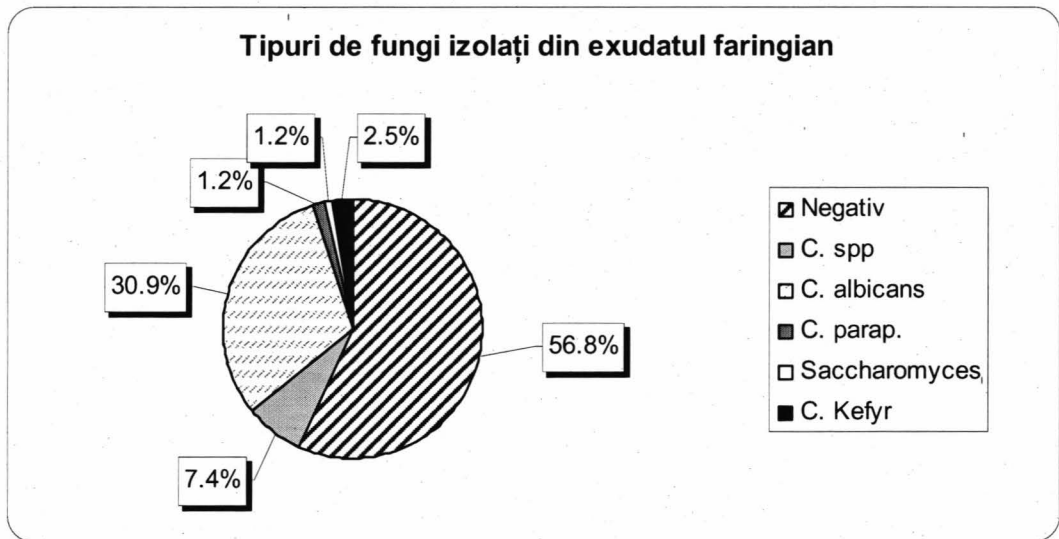

Figura 5

Dintre manifestările cutaneo-mucoase bacteriene cel mai des întâlnite au fost infecțiile cutanate streptococice la 6 (7,4%) cazuri, abcese submandibulare la 3(3,7%) cazuri, sifilis 2(2,5%),angine acute bacteriene la 9 (11,1%) pacienți, gingivită marginală 2(2,5%) cazuri, pericoronarită la 2(2,5%) dintre pacienți (Figura 6).

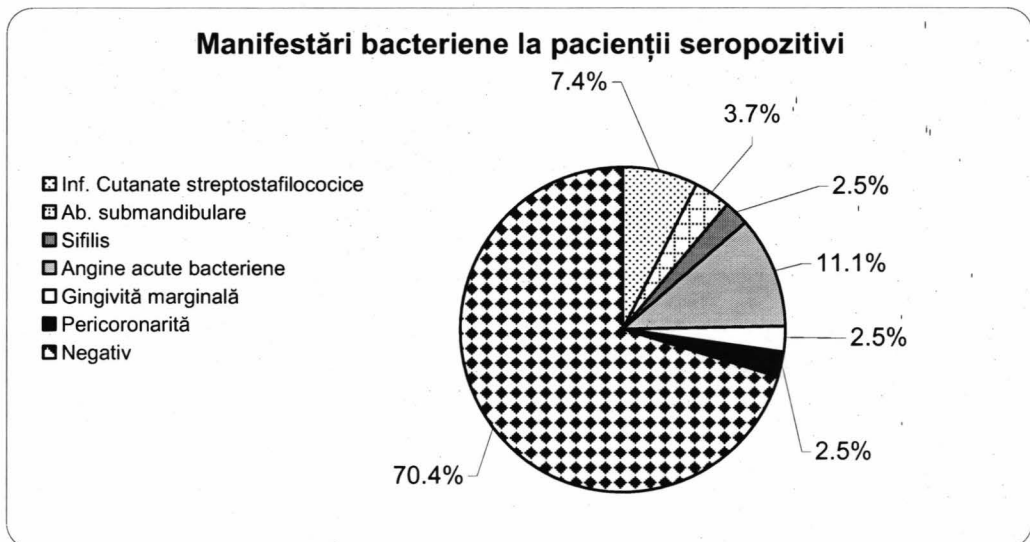

Figura 6

Din exudatul faringian s-au izolat următorii agenți bacterieni: Stafilococ la 3 (4%)dintre pacienți, E. Coli la 2 (2%),Pseudomonas aeruginosa la 2 (2%)cazuri, iar Klebsiella și Streptococul pyogenes la un pacient (Figura7) .

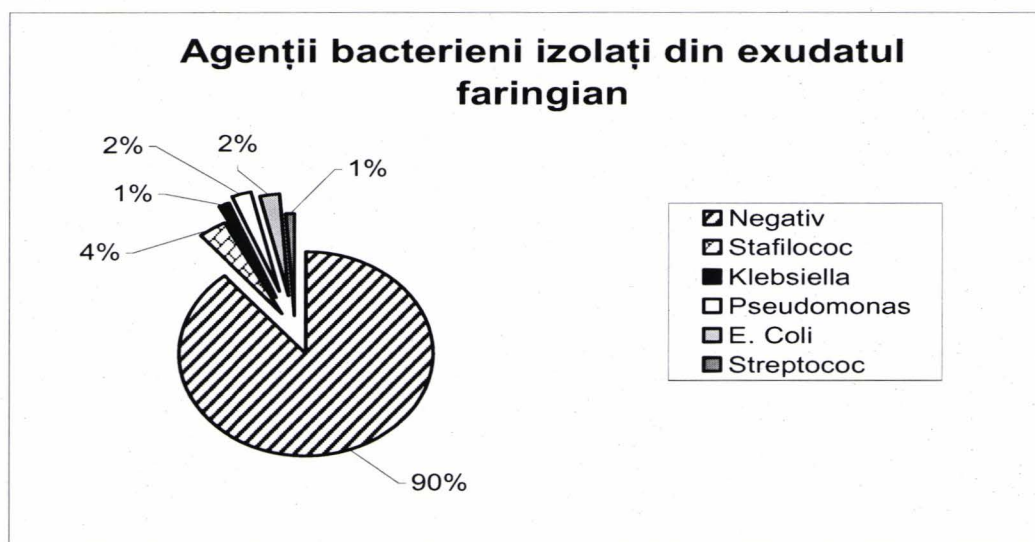

Figura 7

Din cei 81 de pacienți, 41 au prezentat afecțiuni cutanate de natură virală, din care infecții cu virusul varicelozosterian au fost diagnosticate la 5 pacienți din care 2 (2,5%) erau cu varicelă, 2 (2,5%) cu herpes zoster toracal, 1 (1,2%) cu herpes zoster oftalmic, infecții cu virusuri herpetice la 22 de pacienți din care 15 (18,5%) erau cu herpes simplex labial, 2 (2,5%) herpes simplex nazal, 2 (2,5%) herpes genital, 1 (1,2%) herpes simplex brahial, 2 (2,5%) stomatită herpetică, 3 (3,7%) herpes simplex diseminat, infecții cu papiloma virusuri 7 cazuri din care 1 (1,2%) avea condilomatoză perianală, 5 (6,2%) cu veruci vulgare, 1 (1,2%) veruci plane, 4 (3,7%) cazuri de molluscum contagiosum și un caz de leucoplazie cu celule păroase (figura 8).

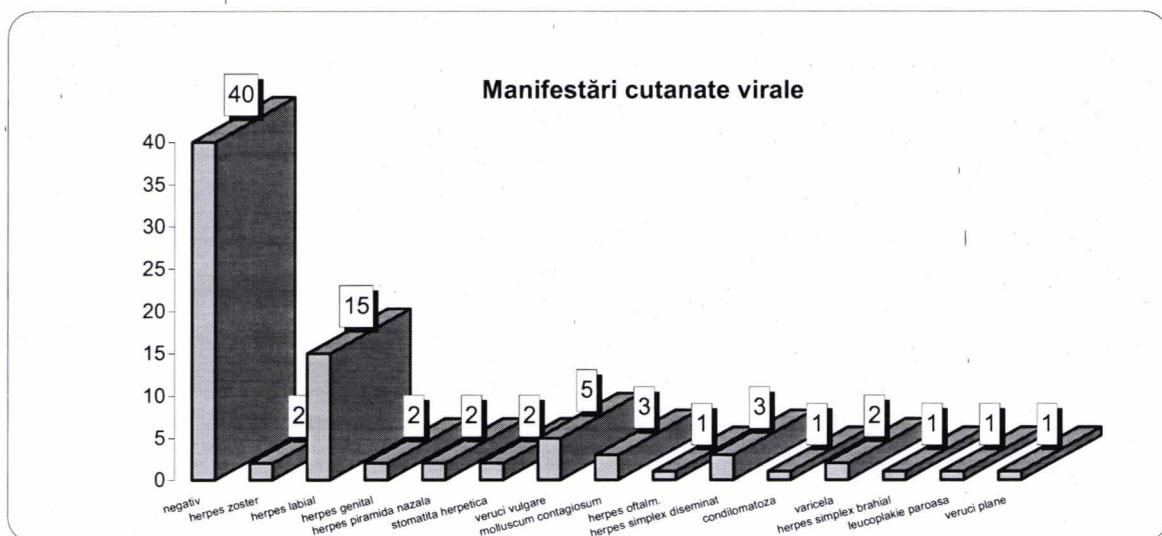

Figura 8

Infecțiile parazitare au fost semnalate la 6 pacienți din care 4 (4,9%) cazuri de scabie, și la 2 (2,5%) pacienți a fost diagnosticată trichomonioza vaginală (Figura 9). La pacienții cu infecție HIV a fost descrisă scabia norvegiană, care se caracterizează prin prezența unui mare număr de paraziți. Clinic apar leziuni scuamo-crustoase, groase, predominant pe extremități. Leziunile palmo-plantare sunt hiperkeratozice și fisurate.

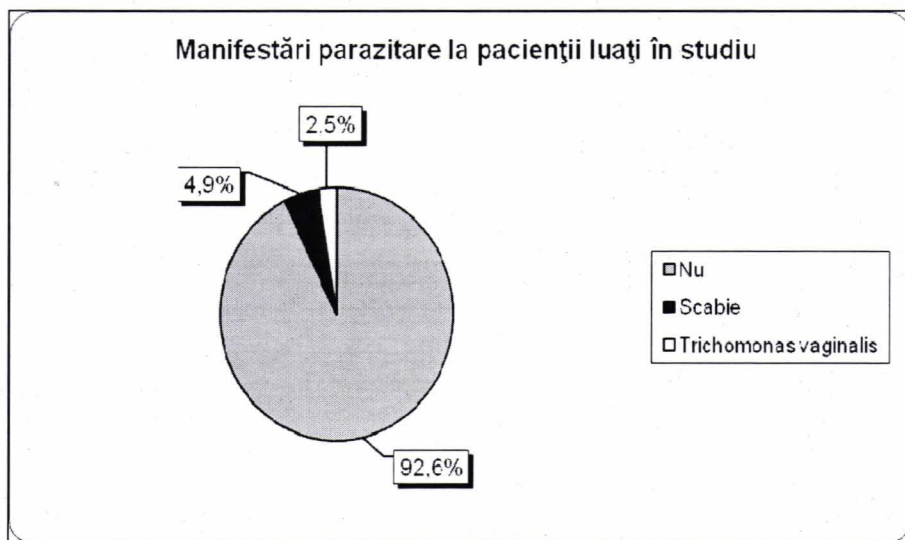

Figura 9

Manifestările neoplazice și anume sarcomul Kaposi a fost diagnosticat la 2 pacienți de sex masculin, în vârstă de 41 și respectiv 43 de ani. De menționat că sarcomul Kaposi la pacientul în vârstă de 43 de ani a dus la diagnosticarea infecției HIV în stadiul C3, cu un număr de limfocite CD4 de 13 celule/mm³, dar datorită patologiei asociate (nefropatie HIV, insuficiență renală, pancitopenie, HTA, cardiopatie ischemică, infecție fungică la nivelul tubului digestiv), durata de supraviețuire a fost de 5 luni.

Manifestările cutanate de origine neinfecțioasă au fost prezente la 14 (17,3%) pacienți, din care la 5 (6,2%) a fost diagnosticat prurigo cronic, 3 (3,7%) de bolnavi au prezentat alopecie difuză, dermatită seboreică și pitiriazis versicolor câte 2 (2,5%) cazuri, iar câte un pacient (1,2%) a fost diagnosticat cu lichen plan și escare de decubit (Figura 10).

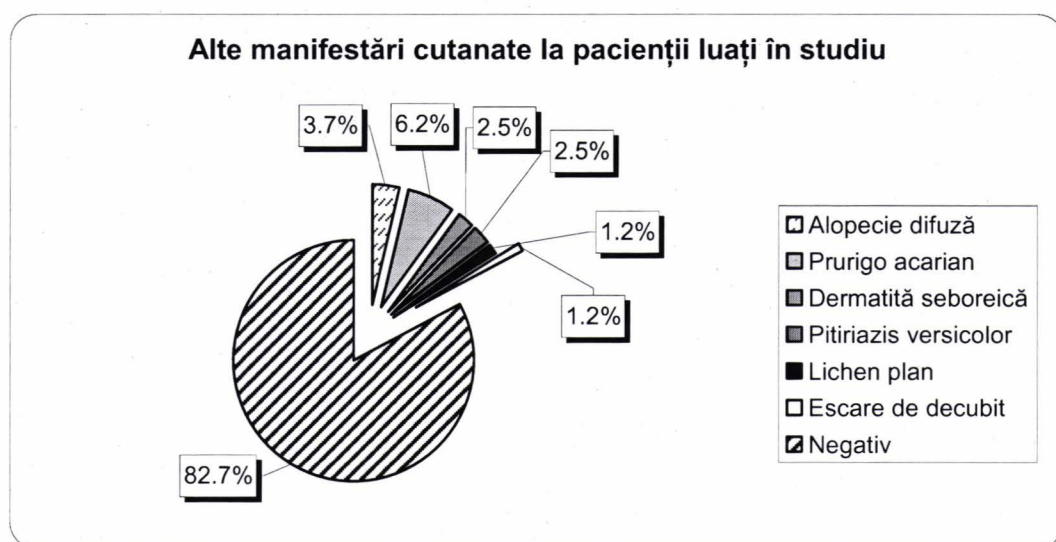

Figura 10

Tratamentul antiretroviral are ca scop supresia replicării HIV la niveluri nedetectabile. Introducerea terapiei HAART a modificat și spectrul manifestărilor cutaneo-mucoase din infecția HIV/SIDA. 51 de pacienți din lotul luat în studiu se aflau sub tratament antiretroviral-ARV (Figura 11).

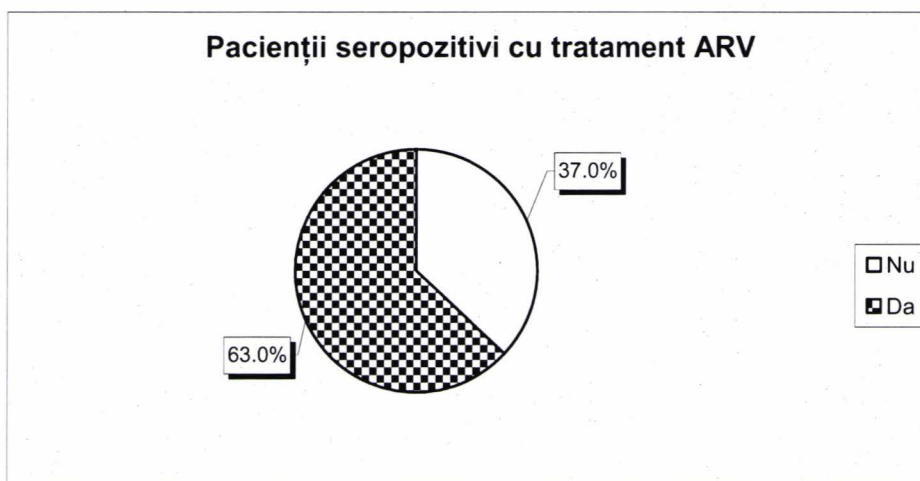

Figura 11

Concluzii

Infecția cu virusul imunodeficienței umane este însoțită de o serie de manifestări cutanate care pot apărea și la pacienții imunocompetenți. Deseori întâlnite în practică, suferințele dermatologice sunt nespecifice, dar este cert însă faptul că aceste manifestări pot fi primele care aduc la medic o persoană cu infecție HIV, pot indica progresie infecției și pot fi invalidante.

Spectrul etiologic al manifestărilor cutaneo-mucoase la pacienții cu infecție HIV a fost variabil. Cele mai frecvente manifestări au fost infecțiile fungice, respectiv candidozele orale și manifestările de etiologie virală.

Incidența leziunilor cutanate se corelează cu gradul depresiei imune. Scăderea incidenței manifestărilor cutaneo-mucoase este în corelație cu introducerea terapiei antiretrovirale.

Bibliografie

- Aramă Victoria, Streinu Cercel A. *Infecții cu herpesvirusuri*. Editura Infomedica; București, 2002;218-222.
- Garman Mary, Tyring S, et al. *The cutaneous manifestations of HIV infection*. Clin Dermatol 2002; 20:193-208.
- Kreuter A, Schugl, Hartmann M, et al. *Dermatological disease and signs of HIV infection*. Eur J Med Res 2002; 7:57-62.
- Klotz SA. *Oropharyngeal Candidiasis: A New Treatment Optional*. Clin Inf Dis 2004; 38:161-189.
- Leidner RS, Aboulafia DM. *Recrudescence Kaposi's Sarcoma after initiation of HAART: Manifestation of Immune Reconstitution Syndrome*. AIDS Patient Care STDS 2005; 19:635-644.
- Serwadda D, Gray RH, Sewankambo NK, et al. *Human immunodeficiency virus acquisition associated with genital ulcer disease and herpes simplex virus type 2 infection*. J Inf Dis 2003; 18:1492-1497.